

Przeczytaj

Turystyka a środowisko przyrodnicze

Rozwój turystyki może niekorzystnie wpływać na środowisko przyrodnicze. Do negatywnych skutków takiej działalności człowieka należy:

- **zanieczyszczenie powietrza** przez środki transportu (głównie samochody i samoloty) oraz przez proces wytwarzania energii potrzebnej do ogrzewania np. hoteli,
- **degradacja roślinności** na skutek wydeptywania,
- **erozja gleby** spowodowana nadmiernym ruchem turystów,
- **zmniejszanie powierzchni naturalnej roślinności** w wyniku rozwoju budownictwa turystycznego i infrastruktury oraz spowodowane tym **kurczenie się naturalnych ekosystemów**,
- **przekształcenie krajobrazu**,
- **zanieczyszczenie wód** przez wycieki olejów i śmieci,
- **gromadzenie dużej ilości odpadów i ich konieczność ich składowania**,
- **zakłócanie spokoju zwierzyńce.**

Polecenie 1

Na podstawie poniższego tekstu źródłowego porównaj wpływ turystyki na środowisko przyrodnicze regionów nadmorskich i górskich.

« Włodzimierz Kurek

Turystyka a środowisko. Współczesne problemy badawcze

Po II wojnie światowej turystyka stała się zjawiskiem masowym. Ten typ turystyki powoduje znaczne szkody w środowisku, czego skutkiem są przekształcenia krajobrazów, zanieczyszczenia wód i powietrza. Jest to najbardziej widoczne w regionach nadmorskich (nad M. Śródziemnym czy M. Karaibskim), gdzie zagospodarowanie turystyczne odznacza się dużą koncentracją przestrzenną. W okresie powojennym masowy rozwój turystyki nadmorskiej długo nie budził większych zastrzeżeń, mimo widocznej degradacji krajobrazu oraz zanieczyszczenia wód i powietrza wybrzeży morskich. Inwestorzy nie mieli wtedy bowiem stosownej świadomości ekologicznej, brakowało też odpowiednich przepisów prawnych, które mogłyby powstrzymać procesy degradacji wybrzeży.

Nieco inny charakter relacji pomiędzy turystyką a środowiskiem zachodzi na obszarach górskich. Tutaj infrastruktura turystyczna jest bardziej rozproszona, dzięki czemu mniejsze są skutki środowiskowe tego typu budownictwa. Do najbardziej szkodliwych dla środowiska elementów infrastruktury należą urządzenia narciarskie. Pokazuje to najlepiej przykład Alp Francuskich, gdzie w latach 60.–80. XX w., w ramach tzw. Planu Śniegowego, zbudowano kilkadziesiąt olbrzymich „stacji” na dużej wysokości n.p.m., najczęściej powyżej 1800 m. Dopiero liczne protesty organizacji ekologicznych spowodowały rezygnację z kontynuowania tych planów. Obecnie stacje te nie są w pełni wykorzystane, ponieważ zmienia się model turystyki na Zachodzie. Rozwój transportu lotniczego umożliwił bowiem poszerzenie obszaru użytkowanego turystycznie o kraje zamorskie.

Źródło: Włodzimierz Kurek, *Turystyka a środowisko. Współczesne problemy badawcze*, Kraków 2013.

Turystyka a gospodarka

Turystyka masowa największy wpływ wywiera na gospodarkę. Dzięki niej następuje szybki zwrot kosztów poniesionych w wyniku rozwoju infrastruktury turystycznej.

Pozytywny wpływ turystyki na gospodarkę:

- szeroko rozumiany rozwój gospodarczy miast, państw, regionów,
- rozwój infrastruktury,
- udział w tworzeniu dochodu narodowego,
- udział w tworzeniu miejsc pracy i podnoszeniu poziomu życia mieszkańców,
- wpływ na rozwój innych usług i działów gospodarki.

Do negatywnych skutków wpływu turystyki na gospodarkę należy m.in. wzrost wrażliwości gospodarki na wahania liczby odwiedzających (szczególnie w krajach tzw. monokultury turystycznej).

Kraje monokultury turystycznej

Państwa/regiony	Udział turystyki w tworzeniu PKB w 2018 r. (%)
Makau	72,2
Seszele	67,1
Malediwy	66,4
St. Kitts i Nevis	62,4
Grenada	56,6
Vanuatu	48,0
W-y Zielonego Przylądka	46,2
St. Vincent i Grenadyny	45,5
Belize	44,9
Antigua i Barbuda	44,1

Źródło: *Contribution of travel and tourism to GDB percent of GDP*, knoema.com, [dostęp online: 15.06.2020].

Polecenie 2

Podaj przykłady zdarzeń, które mogą spowodować załamanie się gospodarki kraju będącego monokulturą turystyczną.

Turystyka a społeczeństwo i kultura

Dzięki turystyce poszerza się nasza wiedza o świecie. Możemy zobaczyć, poczuć, przeżyć i zasmakować tego, o czym słyszymy, oglądamy i czytamy. Mamy możliwość poznawania innych kultur. Jednak coraz częściej mamy też do czynienia z komercjalizacją kultury, zanikiem lokalnych obyczajów i przejmowaniem obcych wzorów kulturowych.

Wzmożony ruch turystyczny powoduje nasilenie się przestępczości, narkomanii, alkoholizmu, prostytucji, a także rozprzestrzenianie chorób (np. SARS, AIDS). Wpływa również na zwiększenie zagrożenia dla zabytków i wytworów kultury materialnej.

Słownik

ekoturystyka

wypoczynek w środowisku czystym ekologicznie, w kontakcie z naturą (sjp.pwn.pl)

monokultura turystyczna

gospodarka państw bądź terytoriów charakteryzujących się silnym uzależnieniem od eksportu produktu turystycznego, a także tempa i stabilności rozwoju turystyki; kraj monokultury turystycznej to kraj o wysokim odsetku turystyki w tworzeniu PKB i strukturze zatrudnienia ludności (według różnych klasyfikacji: powyżej 40% lub 50%)

safari

wyprawa myśliwska w Afryce Wschodniej lub też dłuższa podróż, zwłaszcza karawaną (sjp.pwn.pl)

SARS

Severe Acute Respiratory Syndrome – zespół ostrej ciężkiej niewydolności oddechowej), choroba zakaźna objawiająca się ostrą niewydolnością dróg oddechowych (sjp.pwn.pl)

turystyka przygodowa

rodzaj turystyki aktywnej na wolnym powietrzu, który odbywa się w dzikim, egzotycznym terenie